

Chambre des Représentants

SESSION 1965-1966

28 FÉVRIER 1966

PROJET DE LOI

modifiant la loi du 25 ventôse an XI contenant organisation du notariat et l'arrêté du 2 nivôse an XII relatif à l'établissement et à l'organisation des chambres des notaires.

AMENDEMENTS

PRÉSENTÉS PAR M. SAINTRAINT.

Art. 1 (nouveau).

Avant l'article premier, insérer un article 1 (nouveau), libellé comme suit :

L'article 2 de la loi du 25 Ventôse an XI contenant organisation du notariat est complété par les dispositions suivantes :

« Ils seront tenus de présenter leur démission lorsqu'une infirmité grave et permanente ne leur permettra plus de remplir leurs fonctions convenablement ou lorsqu'ils auront accompli l'âge de 65 ans.

En cas de refus, leur destitution pourra être requise par le Ministère Public comme il est prévu à l'article 7 de l'arrêté du 12 septembre 1822, tendant à réprimer des abus que quelques notaires commettent dans l'exercice de leurs fonctions. »

JUSTIFICATION.

1. Cet amendement est justifié par les mêmes motifs que ceux qui ont milité en faveur de l'insertion de dispositions similaires dans la loi du 25 juillet 1867 relative à la mise à la retraite des magistrats.

2. La fixation du prix de la remise d'une étude pourrait inciter pas mal de notaires à remettre leur étude le plus tard possible, quitte à faire faire le travail effectif de l'étude par un clerc compétent ou, le cas échéant, par un suppléant. Ceux-ci, malgré leur compétence, travailleront à tarif réduit. Aucune loi n'interdit un arrangement entre un notaire, son clerc ou un notaire suppléant.

Voir :

135 (1965-1966) N° 1.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1965-1966

28 FEBRUARI 1966

WETSONTWERP

tot wijziging van de wet van 25 ventôse jaar XI houdende inrichting van het notariaat, en van het besluit van 2 nivôse jaar XII betreffende de instelling en de inrichting van de kamers van notarissen.

AMENDEMENTEN

VOORGESTELD DOOR DE HEER SAINTRAINT.

Art. 1 (nieuw).

Vóór het eerste artikel, een artikel 1 (nieuw) invoegen, dat luidt als volgt :

Artikel 2 van de wet van 25 Ventôse jaar XI houdende inrichting van het notariaat wordt aangevuld met de volgende bepalingen :

« Zij zijn ertoe verplicht ontslag te nemen, wanneer een ernstige en blijvende gebrekkigheid het hun onmogelijk maakt hun ambt naar behoren te vervullen of wanneer zij de volle leeftijd van 65 jaar hebben bereikt.

In geval van weigering kan hun afzetting door het Openbaar Ministerie worden gevorderd, zoals bepaald in artikel 7 van het koninklijk besluit van 12 september 1822 tot wering van misbruiken, bij sommige notarissen plaats hebbende. »

VERANTWOORDING.

1. Dit amendement is verantwoord met dezelfde beweegredenen als die welke golden voor de invoeging van gelijkaardige bepalingen in de wet van 25 juli 1867 betreffende de ontslagverlening aan de magistraten.

2. De vastlegging van de prijs voor het overlaten van een kantoor zou er heel wat notarissen kunnen toe aanzetten hun kantoor zo laat mogelijk over te laten, en het werk inmiddels door een bevoegde klerk of, eventueel, een plaatsvervanger te doen verrichten. Deze laatsten zullen, ongeacht hun bevoegdheid, in elk geval tegen een lagere wedde arbeiden. Geen enkele wet verbiedt een notaris een schikking te treffen met zijn klerk of met een plaatsvervangend notaris.

Zie :

135 (1965-1966) N° 1.

A défaut de l'insertion de cet article 1er (nouveau), les dispositions de la loi envisagée concernant le prix de remise d'une étude, aboutiraient à créer un notariat de vieillards.

Art. 4bis (nouveau).

Insérer un article 4bis (nouveau), libellé comme suit :

L'article 45 de la même loi est remplacé par les dispositions suivantes :

« Le Roi nomme à la place de notaire créée ou vacante un des 5 candidats pouvant justifier du plus grand nombre d'années de pratique dans le notariat et ayant été entendu au préalable par une commission de 5 membres présidée par le Procureur Général près la Cour d'Appel, dans laquelle se trouve la place à pourvoir et composée en outre de deux notaires délégués par la Chambre des Notaires de l'arrondissement dans lequel se trouve la place à pourvoir, d'un délégué du Ministère de la Justice et d'un délégué du Ministère des Finances.

Cette commission établira si le candidat répond aux conditions prescrites par la loi et, de plus, s'il a acquis une maîtrise suffisante de la pratique notariale pour assumer la charge de l'étude pour laquelle il postule.

Pour le calcul des années de pratique, il est tenu compte, pour autant que les trois dernières années aient été consacrées effectivement à la pratique notariale, des périodes pendant lesquelles les candidats ont en Belgique ou dans les territoires sous souveraineté ou administration belge servi le barreau, appartenu à la magistrature, à une administration publique ou à l'enseignement ou durant lesquelles ils ont servi dans les cadres de l'assistance technique dans les pays en voie de développement. »

JUSTIFICATION.

Ce système de choix dans la nomination est :

1° fonctionnel :

a) il vise à réserver la nomination au profit des éléments les plus compétents. Il donne toute sa valeur à l'expérience, qui après l'obtention du diplôme universitaire, est déterminante pour la qualification professionnelle du candidat,

b) il élèvera le niveau de capacité des éléments travaillant dans le notariat. En effet, au stade actuel, bien des jeunes ayant les capacités requises, sont détournés du notariat faute de perspectives d'avenir, cette carrière étant en fait réservée aux fils de notaire ou de famille possédante.

2° simple : il rend superfétatoire le rétablissement de l'article 44 et inopérants les amendements fort compliqués et très théoriques introduits en vue de déterminer la qualification du candidat (Doc. 1021, n° 4, du 8 avril 1965, pages 1 à 3). L'article 55sexies devient sans objet.

3° souple : il laisse au Roi le choix entre 5 candidats compétents, tous ces candidats n'étant pas nécessairement aussi aptes l'un que l'autre à la reprise d'une étude déterminée.

4° démocratique : il met un terme définitif aux tractations particulièrement nocives qui ont lieu actuellement entre les notaires cédants et leurs successeurs au sujet de la cession à intervenir. Seule, la qualification du candidat sera déterminante pour faire agréer le successeur.

Indien dit nieuwe artikel 1 niet wordt ingevoegd zal het bepaalde in de beoogde wet betreffende de prijs voor het overlaten van een kantoor ertoe leiden dat het notariaat een bejaardeninstituut wordt.

Art. 4bis (nieuw).

Een artikel 4bis (nieuw) invoegen, dat luidt als volgt :

Artikel 45 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepalingen :

« In de opgerichte of opgevallende plaats van notaris benoemt de Koning een van de 5 kandidaten die het bewijs kan leveren van het grootste aantal jaren praktijk in het notariaat en die voorafgaand gehoord is door een uit 5 leden bestaande commissie, voorgezeten door de Procureur-generaal bij het Hof van beroep, binnen het rechtsgebied waarvan de plaats te begeven is, en verder samengesteld uit twee notarissen, afgevaardigd door de Kamer van Notarissen van het arrondissement waarin de plaats te begeven is, een afgevaardigde van het Ministerie van Justitie en een afgevaardigde van het Ministerie van Financiën.

Bedoelde commissie gaat na of de kandidaat beantwoordt aan de bij de wet gestelde voorwaarden en of hij bovendien genoeg praktijk van het notariaat bezit om het notariskantoor waarnaar hij dingt te kunnen leiden.

Voor de berekening van het aantal jaren praktijk wordt — voor zover de laatste drie jaren inderdaad aan de notariële praktijk zijn besteed — rekening gehouden met de perioden gedurende welke de kandidaten in België of in de gebieden onder Belgische soevereiniteit of bestuur als advocaat werkzaam waren, tot de magistratuur, een overheidsdienst of het onderwijs behoorden, of tijdens welke zij werkzaam waren in het raam van de technische bijstand in de ontwikkelingslanden. »

VERANTWOORDING.

Deze wijze van kiezen bij de benoeming is :

1° functioneel :

a) zij is erop gericht de competentste krachten te benoemen. Zo kan de opgedane ervaring — welke na het verwerven van een universitaire diploma doorslaggevend is voor de beroepsbekwaamheid van de kandidaat — geheel tot haar recht komen;

b) zo zal het kwalitatieve peil van de in het notariaat werkzame krachten stijgen. In de huidige stand van zaken worden immers tal van jongeren die de vereiste bekwaamheid bezitten van het notariaat afgewend omdat daarin voor hen geen toekomst is weggelegd, daar de betrokken carrière feitelijk voorbehouden is voor notariszonen of zonen uit welgestelde families.

2° eenvoudig : daardoor wordt de wederinvoering van artikel 44 overbodig, wat ook geldt voor de zeer ingewikkelde en theoretische amendementen welke zijn voorgesteld met het oog op de omschrijving van de kwalificatie van de kandidaat (Stuk n° 1021/4, dd. 8 april 1965, blz. 1 tot 3). Artikel 55sexies wordt overbodig.

3° soepel : zo wordt aan de Koning de keuze gelaten tussen 5 bevoegde kandidaten, daar al die kandidaten niet noodzakelijkerwijze even bekwaam zijn om een bepaald notariskantoor over te nemen.

4° democratisch : daardoor wordt definitief een einde gemaakt aan de zo schadelijke operaties welke thans tussen de overdragende notarissen en hun opvolgers plaats hebben met betrekking tot de overdracht. Alleen de bekwaamheid van de kandidaat zal doorslaggevend zijn voor de benoeming van de opvolger.

A. SAINTRAINT.